sele lähemad, kaugemad alad nagu matemaatika jäid rohkem hooletusse. Samal ajal tärkas W.-l huvi teatri vastu ning ta rahuldas seda kalduvust Tallinna saksa teatris käies. Alul oli teatriskäimise juhuseid harvemini, aga kui W.-l avanesid tutvuse kaudu võimalused järjekindlaks teatrietenduste külastamiseks, siis jätsid W. teatriharrastused kirjanduslikkude huvide eest hoolitsemise koguni varjugi. Kreiskooli-kursust ei saanud W. lõpetada. Tal tekkisid konfliktid kooli juhatusega ning ta oli seetõttu sunnitud lahkuma koolist juunis 1882, ½ a. enne lõpueksamit. Koolist lahkumise tähtsamaks põhjuseks oli süüdistus Ameerikasse-sõidu organiseerimises. See reisimõte jäi tol korral küll ainult fantastiliseks kavatsuseks, aga ometi rahuldas W. esilepuhkenud rännulusti juba s. a. paarinädalase viibimisega Peterburis. Pärast koolist lahkumist oli W.-l kavatsus hakata näitlejaks, aga selleks kutseks ei olnud tal küllalt eeldusi ja ta pidi seepärast sest mõttest loobuma. Tuli asuda isa juurde, kes vaheajal oli saanud valitsejakoha Karjaküla mõisas Keila klk. Sääl veetis W. rohkem kui a., lugedes kättesattuvat kirjandust, saksa klassikat, aga ka ajaviite-kirjandust, ja õppides ajalehtede järele täielikumalt eesti kirjakeele rakendust. Sel ajal sündis ka esimene pikem jutustus »Kurjal teel« (1882), millele järgnes järjekindlam kirjanduslik tegevus. 1883. a. sügisel astus W. J. Järve (vt.) ajalehe »Virulase« toimetuse liikmeks. Peale puhtkirjandusliku töö langes W. osaks suur hulk muid toimetuse ja talituse töid. Vastumeelsus viimaste vastu ja loomupärane püsimatus viisid W. lõpuks niikaugele, et ta 1886. a. »Virulase« juurest lahkus. Teiseltpoolt avatles kasvav kirjanikukuulsus teotsema vaba kirjamehena. Elukohaks valis ta jälle vanematekodu Karjaküla ja kirjutas seal olles lehtedele jutustusi, artikleid ja sõnumeid ning valmistas tõlkeid. Selle kõrval sai ta jälle mahti lugeda, lugemisvaraks eeskätt vene klassikud saksakeelses tõlkes, aga selle kõrval jällegi ka saksa ajaviitekirjanikkude teosed. 1887. a. kutsus K. A. Hermann (vt.) W. »Postimehe« toimetuse liikmeks ja s. a. lõpul ostis W. lehe Hermannilt ära. Aga W.-t ei kinnitatud ülema trükivalitsuse poolt toimetajaks ja seepärast läks kaup Hermann'iga tühjaks. W. jäi esialgu küll palgalisena edasi toimetusse, kuid suvel 1888 oli tal ajalehetööst jälle isu täis. Järgnes lühiajalisi sidumata ja seotud tööajajärke. W. töötas vabakutselisena saksa keeles katsetades ja edu selles tõi koha esiti Tallinnas »Revalsche Zeitung'i« ning selle järele Riias »Zeitung für Stadt und Land'i« toimetuses. Viimase lehe toimetuses ja talituses peatumine oli sel ajajärgul kõige pikem, see kestis üle a. (1889—90). Enne Riiga siirdumist oli ta paar kuud Tallinna saksa teatris palgata õpilaseks. Saksa lehtede toimetustes töötamisest oli ometi niivõrt kasu, et W. saksa keeles muutus täiesti koduseks ning võis rajada sellele oskusele kavatsuse elada Saksamaal. 1890. a. sügisel sõitis W. Berliini. Berliinis elatas end W. kaastööst saksa lehtedele ja »Postimehele«. Saksa ajakirjanduse-büroode kaudu saadavat tööd oli külluses, kuid tasu selle eest oli nii väike, et aineline kitsikus muutus alaliseks. Kitsikust suurendas omakorda ka W. naitumine. Abielu sobimatus selgus varssi, aga kestis siiski 7 mõlemale poolele rasket a. Ainsaks pääseteeks ainelisest viletsusest osutus W.-le lõpuks kodumaale tagasi tulek 1892. a. Berliini-elu kannatuste tasuks oli W. silmaringi laienemine nii kirjandusliku kui ka ühiskondliku elu alal. Selle järel, kui W. Saksamaalt tulles oli peatunud mõne kuu vanemate juures Karjaküla, sai ta 1893. a. jälle koha »Postimehe« toimetuses. Väliselt jätkus töö üldiselt samades oludes kui enne kodumaalt lahkumist, sisuliselt aga pääsid W. töis järk-järgult maksvusele need kogemused ja teadmised, mis omandatud Berliinis. Ent 1896. a. W. pani taas maha seotud ajalehemehe-ameti ning siirdus vabakirjanikuna 1 a.-ks Moskvasse. Venemaalt tagasi tulnud, töötas ta 1897. a. ½ a. Narvas »Virmalise« toimetuses ja tutvus samal ajal Narva tööliste eluga. S. a. asus ta Tallinnasse »Eesti Postimehe« toimetusse ning töötas seal kuni 1901. a. Sellele järgnes tegevus radikaalsete lehtede toimetustes: tema kaastegevusel asutatud »Teataja« juures Tallinnas 1902—04, kus ta toimetas m. s. »Teataja« naljalisa, ja »Uudiste« juures Tartus 1904—05. Kolme viimase lehe toimetajate toetusel teostas W. kolm pikemat reisi. »Eesti Postimehe« ülesandel käis ta 1900. a. Pariisi ilmanäitusel ja Kesk-Euroopas, »Teataja« poolt 1903. a. Ungaris, Böömis, Balkanimail, Väike-Aasias ja Itaalias ning »Uudiste« abil 1904. a. Krimmis ja Kaukaasias. Radikaalsete lehtede toimetustes sai W. vabamad võimalused oma juba varemini kuju võtnud radikalismi väljendamiseks. Ühtlasi sõlmis ta sel ajal lähemaid sidemeid kodumaalise käremeelsuse suunaandjatega: K. Pätsiga, M. Martnaga, H. Pöögelmann'iga (vt. neid) j. t. »Teataja« juures, P. Speek'iga (vt.) j. t. »Uudiste« peres. Pärast 1905. a. politilisi sündmusi olid »Uudiste« tegelased, kes moodustasid Eesti sots.-dem. tööliste partei, tsaristlikkude võimude poolt tagaotsitavad ja W.-l tuli ühes teistega varju otsida väljaspool kodumaad.

Eesti biograafiline leksikon, 1926-1929, lk. 569